

8. marts 2021

Sagsnr.: 20/09524 og 20/09525

Klagenr.: 1013035 og 1012767

SRA/BDB

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

STADFÆSTELSE af afgørelse om ikke-godkendelsespligt ved skift i dyretype på husdyrbrug i Skanderborg Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15,¹ jf. husdyrbruglovens § 76, stk. 1.²

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Skanderborg Kommunes afgørelse af 20. juli 2020 om, at det anmeldte skift i dyretype på husdyrbruget på A1, 8660 Skanderborg, ikke forudsætter tilladelse eller godkendelse i henhold til §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven.

Afgørelsen om ikke-godkendelsespligt bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 53, stk. 1.

De indbetalte klagegebyrer tilbagebetales ikke.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet³ og gebyrbekendtgørelsens § 2.⁴ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Bekendtgørelse nr. 2256 af 29. december 2020 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

² Bekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

³ Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

⁴ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2

8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00

CVR-nr. 37795526

EAN-nr. 5798000026070

nh@naevneneshus.dk

www.naevneneshus.dk

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 9. og den 17. august 2020 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af henholdsvis en omboende (klager 1) og en nabo til husdyrbruget (klager 2).

Klager 1 har den 13. september 2020 og den 17. januar 2021 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen. Klager 2 har den 10. september og den 29. november 2020 fremsendt supplerende bemærkninger til klagen.

Klager 1 har navnlig anført, at

- genetableringen af et dyrehold på ejendommen forudsætter en ny VVM-undersøgelse, og vil i øvrigt medføre fluegener og forøget tung trafik, hvilket vejnettet i området er uegnet til,
- det i afgørelsen fejlagtigt anføres, at der sker en reduktion af antallet af dyr på ejendommen i forhold til det tidligere tilladte dyrehold, og
- der burde være foretaget nabohøring i forbindelse med sagens behandling og ikke kun offentlig annoncering af afgørelsen.

Klager 2 har navnlig anført, at

- genetableringen af et dyrehold på ejendommen vil medføre støj- og lugtgener, og vil give anledning til en stor mængde tung trafik i området, hvilket det lokale vejnet ikke er egnet til,
- der i den påklagede afgørelse mangler en angivelse af antallet af forventede transporter og de forventede transportruter til og fra ejendommen, ligesom der mangler oplysninger om opbevaring og placering af ensilagefoderet, så de omboende ikke generes af lugten herfra, og
- genetableringen af et dyrehold er i strid med Båstrup Fredningen.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.2.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Skanderborg Kommune har den 20. juli 2020 truffet afgørelse om ikke-godkendelsespligt ved skift i dyretype på husdyrbruget på A1 8660 Skanderborg. Afgørelsen er meddelt med hjemmel i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15.

Husdyrbruget drives i henhold til en forhåndsansøgning fra 2003 efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen,⁵ hvorefter den lovlige

⁵ Bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

produktion omfatter 120 kvier, 40 kalve og 165 malkekøer, svarende til i alt 248,43 dyreenheder (DE).

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at det samlede dyrehold på husdyrbruget ved anmeldelse af skift i dyretype ændres til 214 kvier og 122 ammekøer, svarende til 146,51 DE.

Skanderborg Kommune har i afgørelsen vurderet, at skiftet sker inden for rammerne af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 3-10, idet skiftet sker fra dyregruppen 'Malkekøer' til dyregruppen 'andet kvæg end malkekøer samt får, geder eller heste', at antallet af dyreenheder, som ændringen omfatter, i hvert staldafsnit reduceres med mindst 50 pct., dog 30 pct. ved skift fra malkekøer til kvier og stude, at beregningen i forhold til det tilladte antal dyr er foretaget efter omregningsfaktoren i bilag 1 i bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., som var gældende i 2003, hvor produktionen blev tilladt, og at det anmeldte kan gennemføres uden renovering eller andre ændringer af stalde. Det er på den baggrund kommunens samlede vurdering, at det anmeldte skift i dyretype ikke kræver tilladelse eller godkendelse efter husdyrbruglovens §§ 16 a eller 16 b.

Det fremgår af afgørelsen, at der ikke er foretaget nabohøring, idet det er Skanderborg Kommunes vurdering, at nabohøring ikke har været nødvendig for afgørelsens gyldighed, fordi ændringen af husdyrholdet sker i eksisterende stalde, og da dyreholdet bliver væsentligt mindre end det hidtil lovlige dyrehold.

2.2 Klagernes indhold

2.2.1. Klager 1

Klager 1 har anført, at genetableringen af et dyrehold på ejendommen bør forudsætte, at der gennemføres en ny VVM-undersøgelse. Hertil kommer, at det i afgørelsen fejlagtigt anføres, at antal dyr reduceres i forhold til det tidligere dyrehold. I tabellen for omregning af dyreenheder fremgår det således, at det lovlige produktionsantal i 2003 svarede til 325 dyreenheder, mens det nu anmeldte antal dyr svarer til 365 dyreenheder.

Klager har desuden anført, at idet der på husdyrbruget alene skal være et kviehotel, vil der være behov for mange transporter til og fra husdyrbruget i forbindelse med levering af foder og ved udskiftning af dyrene. Det er klagers opfattelse, at vejforholdene i området ikke er egnede til den øgede tunge trafik. Klager er i øvrigt bekymret for, at genetableringen af et dyrehold vil medføre fluegener, særligt henset til at klager tidligere har oplevet væsentlige fluegener fra den pågældende ejendom.

Klager har endvidere anført, at der ikke i forbindelse med sagsbehandlingen er foretaget nabohøring, men at der alene er sket offentlig bekendtgørelse i forbindelse med afgørelsens meddelelse. Klager

mener ikke, at offentlig bekendtgørelse er tilstrækkelig til at varetage hensynet til en reel klageadgang.

Klager har i øvrigt udtrykt bekymring for dyrevelfærden på husdyrbruget, idet ejeren ikke bor på ejendommen, og dyrene derfor ikke tilses kontinuerligt, og da der med det anmeldte vil være flere dyr på mindre plads, idet alene to af de eksisterende stalde skal anvendes.

Endeligt har klager anført en række betragtninger om et muligt ulovligt oplag af halmballer i en tidligere foderlade, at en ekstra bygning er taget i brug, uanset at denne bygning ikke er omfattet af tilladelsen af 20. juli 2020, og at flydelaget på gylletanken ikke opretholdes, hvilket medfører lugtgener for de omkringboende.

2.2.2. Klager 2

Klager 2 har anført, at genetableringen af et dyrehold på ejendommen vil medføre støj- og lugtgener, og vil give anledning til meget tung trafik i området, idet der ikke på ejendommen produceres foder. Det er klagers opfattelse, at det lokale vejnet ikke er egnet hertil, og at risikoen for trafikuheld derfor må forventes at øges. I øvrigt mangler der i den påklagede afgørelse en angivelse af antallet af forventede transporter og de forventede transportruter til og fra ejendommen, ligesom der mangler oplysninger om opbevaring og placering af ensilagefoderet, så de omboende ikke generes af lugten herfra.

Klager har desuden anført, at særligt ammekøer vil medføre væsentlige støjgener i forbindelse med, at kalven tages fra moderdyret, og at det er tvivlsomt, at de gældende støjgrænser vil kunne overholdes, når også husdyrbrugets øvrige støjklilder medtages i den samlede vurdering.

Herudover har klager anført, at der har været et ulovligt dyrehold på ejendommen i første halvår af 2020, og klager undrer sig over, at der med det nu anmeldte projekt skal være flere dyr på husdyrbruget, uanset at kun halvdelen af de eksisterende stalde skal anvendes.

Endvidere har klager anført, at området er en del af Båstrup Fredningen, som har til formål at sikre de landskabelige værdier i det bakkede område, herunder at bevare det frie udsyn til Skanderborg sø. Fredningen skal også sikre et godt levested for dyr og planter, samt give offentligheden adgang til området. Det er klagers opfattelse, at det anmeldte projekt vil være i strid med denne fredning.

Endeligt har klager anført en række betragtninger om et muligt ulovligt oplag af halm i en maskinhal, som efter klagers opfattelse er i strid med brandregler.

2.3 Skanderborg Kommunes bemærkninger til klagerne

Skanderborg Kommune har den 21. august 2020 til klagerne bemærket, at den tidligere malkekvægsbesætning på ejendommen ikke er miljøgodkendt, men at kvægbruget har eksisteret i mindst 20 år. Det er kommunens vurdering, at idet der er gået mindre end 3 år fra nedlæggelsen af den tidligere produktion i foråret 2018 til indgivelsen af anmeldelse om skift i dyretype, kan ændringen anmeldes efter bestemmelsen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15.

Skanderborg Kommune har desuden bemærket, at kommunen ikke i forbindelse med sagsbehandlingen har foretaget en vurdering af trafik-, flue-, støj- og lugtgener, idet en sådan vurdering ikke er en forudsætning for anvendelsen af anmelderordningen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15. Af samme grund er der heller ikke foretaget en VVM-undersøgelse eller foretaget nabohøring, ligesom der ikke er taget hensyn til Båstrup Fredningen i afgørelsen. Idet ændringen af dyreholdet sker i eksisterende stalde, og da dyreholdet bliver mindre end det tidligere lovlige dyrehold, som fortsat ville kunne genetableres, er det i øvrigt kommunens vurdering, at der hverken efter husdyrbrugloven eller forvaltningsloven er krav om nabohøring.

Til klagepunkterne omkring dyrevelfærd har Skanderborg Kommune bemærket, at der ikke på nuværende tidspunkt har været grund til at antage, at reglerne for dyrevelfærd ikke overholdes, og at det i øvrigt er Fødevarerstyrelsen, der er rette myndighed for klager herom.

2.4 Anmelders bemærkninger til klagerne

Anmelder har den 26. august 2020 til klagepunktet omkring Båstrup Fredningen bemærket, at anmelder har ca. 40 ha græs i form af overdrev og engarealer inden for fredningen, der i henhold til fredningen skal afgræsses. Anmelder har derfor indgået en græsningsaftale med ejeren af de dyr, der skal være på ejendommen, og en yderligere aftale om, at kvæget skal overvintre på A1 i 2020/21, når de ikke skal være på græs længere, idet fredningen netop kræver, at dyrene er på ejendommen.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle følgende forhold:

- 1) Naboorientering og partshøring
- 2) Kontinuitetsbrud
- 3) Betingelserne for anvendelse af anmelderordningen

Efter nævnets vurdering er der ikke med klagen i øvrigt fremkommet forhold, der kan føre til ændringer af førsteinstansens afgørelse.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at nævnet ved behandlingen af klager over afgørelser efter husdyrbrugloven kun kan tage stilling til forhold, der er omfattet af husdyrlovgivningen. Nævnet behandler derfor ikke klagepunkterne vedrørende dyrevelfærd, brandfare, trafiksikkerhed og færdsel på offentlig vej, herunder tilstanden af det lokale vejnet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker endvidere, at det påhviler Skanderborg Kommune som tilsynsmyndighed at påse, at reglerne i husdyrlovgivningen overholdes, jf. husdyrbruglovens kapitel 5. Anvendelsen af bygningerne på ejendommen, og hvorvidt flydelag på gyllebeholdere overholder de generelle regler herom i husdyrgødningsbekendtgørelsen, er tilsynsspørgsmål. Tilsynsanliggender kan ikke påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet, jf. husdyrbruglovens § 48, stk. 2. Klage over den måde, hvorpå kommunen udøver sin tilsynspligt, kan i stedet indgives til Ankestyrelsen, jf. kommunestyrelseslovens kapitel VI.⁶

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Ad 1) Naboorientering og partshøring

Anmeldelser om ikke-godkendelsespligtige udvidelser eller ændringer af husdyrbrug er selvstændigt reguleret i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens afsnit IV, kapitel 6-12.

Der findes ikke i husdyrbrugloven eller i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen særlige regler om offentlighed og høring i forbindelse med afgørelser om anmeldelser. De almindelige forvaltningsretlige regler om partshøring, herunder navnlig forvaltningslovens § 19,⁷ skal dog iagttages.⁸

Det følger af forvaltningslovens § 19, at såfremt en part i en sag ikke kan antages at være bekendt med, at myndigheden er i besiddelse af bestemte oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, må der ikke træffes afgørelse, før myndigheden har gjort parten bekendt med oplysningerne og givet denne lejlighed til at fremkomme med en udtalelse. Det gælder dog kun, hvis oplysningerne er til ugunst for den pågældende part og er af væsentlig betydning for sagens afgørelse.

Formålet med bestemmelsen er bl.a. at sikre, at sagen oplyses tilstrækkeligt, således at der kan træffes en korrekt afgørelse, men det er,

⁶ Lovbekendtgørelse nr. 47 af 15. januar 2019 om kommunernes styrelse.

⁷ Lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014.

⁸ Jf. Miljøstyrelsens vejledning til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

<https://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgørelserne/husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen/12-kommunens-behandling-af-anmeldelser/>.

som det fremgår af bestemmelsen, ikke alle oplysninger, som en myndighed har pligt til at partshøre over, og pligten til at partshøre indtræder først, når betingelserne i bestemmelsen er opfyldt.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at Skanderborg Kommune ikke i forbindelse med sagens behandling har foretaget høring af de omkringboende, idet den anmeldte ændring af dyreholdet sker i eksisterende stalde, og da dyreholdet bliver væsentligt mindre end det hidtil lovlige dyrehold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte Skanderborg Kommunes vurdering af, at kommunen i den konkrete sag ikke har været forpligtet til at foretage forudgående partshøring af de omkringboende i henhold til forvaltningslovens § 19. Nævnet er således enigt med kommunen i, at der ikke i sagen foreligger faktiske oplysninger af væsentlig betydning for sagens afgørelse, der må anses for at være til ugunst for de omkringboende.

3.2.2 Ad 2) Kontinuitetsbrud

Husdyrbruget på A1 er ikke godkendt eller tilladt efter reglerne i husdyrbrugloven, men drives i henhold til en forhåndsanmeldelse fra 2003 efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen, hvorefter den lovlige produktion omfatter 120 kvier, 40 kalve og 165 malkekøer, svarende til i alt 248,43 dyreenheder (DE).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har på baggrund af klagerne med henblik på at fastslå, om der på husdyrbruget har været perioder, hvor produktionen har været indstillet, og i bekræftende fald hvor længe, og dermed om der er indtrådt kontinuitetsbrud, gennemgået registreringerne for ejendommens besætning i CHR for perioden 2003 til 2020.⁹ Det er således et krav i henhold til § 4, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 1407 af 30. november 2018 om registrering af besætninger i CHR, at enhver besætning skal være registreret,¹⁰ og det er i henhold til bekendtgørelsens § 4, stk. 2, 1. pkt., ejerens ansvar, at besætningen er registreret korrekt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet konstaterer, at der i henhold til registreringen i CHR kontinuerligt fra 2003 har været et erhvervsmæssigt kvæghold på ejendommen frem til august 2018, og herefter igen fra februar 2020. Der har dermed været en periode på 17 måneder, hvor der ikke har været registreret kvæghold på ejendommen.

Vurderingen af, hvorvidt der foreligger et kontinuitetsbrud, skal afgøres på grundlag af de regler, der var gældende på det tidspunkt, hvor

⁹ CHR er Miljø- og Fødevareministeriets Centrale Husdyrbrugs Register.

¹⁰ Tilsvarende regler har været gældende siden ikrafttrædelsen af bekendtgørelse nr. 957 af 10. december 1993 om registrering af besætninger og andre samlinger af dyr i CHR.

kontinuitetsbruddet indtrådte.¹¹ I nærværende sag skal vurderingen af, hvorvidt der foreligger et kontinuitetsbrud, således afgøres efter reglerne i miljøbeskyttelsesloven.

Efter miljøbeskyttelseslovens § 78 a, stk. 1, bortfalder en tilladelse, godkendelse eller dispensation efter loven eller efter regler, der er udstedt i medfør af loven, hvis den ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at der ikke er opstået kontinuitetsbrud efter reglen i miljøbeskyttelseslovens § 78 a, stk. 1.

3.2.3 Ad 3) Betingelserne for anvendelse af anmelderordningen

Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15, stk. 1, at skift mellem dyretyper og ændringer i forhold til alder og vægt inden for en dyretype kan foretages, hvis betingelserne i bestemmelsens stk. 2-10 er opfyldt.

Af betingelserne fremgår blandt andet, at ved skift mellem dyretyper skal det antal dyreenheder, som ændringen omfatter i hvert staldafsnit, reduceres med mindst 50 pct., herunder med mindst 30 pct. ved skift fra malkekøer til kvier og stude, jf. § 15, stk. 3 og 4. Beregningen i forhold til det tilladte eller godkendte antal dyr skal foretages ud fra omregningsfaktoren, som var gældende på tidspunktet, hvor produktionen blev tilladt, godkendt mv., jf. § 15, stk. 9. Hertil kommer, at ændringen skal kunne gennemføres uden renovering eller andre ændringer af stalde, der kræver godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a og 16 b i husdyrbrugloven, jf. § 15, stk. 10.

Det fremgår af sagens oplysninger, at der er anmeldt en ændring i dyreholdet, således at det samlede dyrehold på ejendommen ændres fra 120 kvier, 40 kalve og 165 malkekøer, svarende til 248,43 dyreenheder (DE), til 214 kvier og 122 ammekøer, svarende til 146,51 DE.

Det fremgår af den påklagede afgørelse, at Skanderborg Kommune har vurderet, at betingelserne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15 er opfyldt, og at det anmeldte kan bringes til udførelse uden godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a og 16 b i husdyrbrugloven. Kommunen har ved vurderingen lagt vægt på, at skiftet sker fra dyregruppen 'Malkekøer' til dyregruppen 'andet kvæg end malkekøer samt får, geder eller heste', at antallet af dyreenheder, som ændringen omfatter i hvert staldafsnit, er reduceret med mindst 50 pct., dog 30 pct. ved skift fra malkekøer til kvier og stude, at beregningen i forhold til det tilladte antal dyr er foretaget ud fra omregningsfaktoren i bekendtgørelse nr. 604 af 15. juli 2002 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v., samt at skiftet i

¹¹ Jf. Østre Landsrets dom af 9. januar 2020 i sagsnr. BS-22541/2019-OLR.

dyretype kan gennemføres uden renovering eller andre ændringer af stalde, der kræver godkendelse eller tilladelse efter §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har efterprøvet Skanderborg Kommunes beregninger og finder ikke grundlag for at tilsidesætte kommunens vurdering af, at betingelserne for brug af anmelderordningen i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 15 er opfyldt. Nævnet har ved vurderingen lagt vægt på, at kommunen har taget udgangspunkt i de korrekte tabelværdier ved fastsættelsen af antal dyreenheder for de respektive dyregrupper, at kommunens konvertering af dyreenheder er korrekt, og at der ikke sker nogen bygningsmæssige ændringer ved skiftet.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at betingelserne i anmelderordningen er fastsat ud fra den forudsætning, at anmeldelsen ikke vil medføre nogen væsentlig miljøpåvirkning, når disse er opfyldt. De øvrige forhold, der ifølge klagerne bør indgå i vurderingen af det pågældende skift i dyretype, herunder forhold omkring støj-, lugt- og transportgener, er således forhold, der ikke kan inddrages ved vurderingen af, om et skift i dyretype kan gennemføres efter anmelderreglerne.¹²

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales de indbetalte klagegebyrer ikke, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet stadfæster Skanderborg Kommunes afgørelse af 20. juli 2020 om, at det anmeldte skift i dyretype på husdyrbruget på A1 , 8660 Skanderborg, ikke forudsætter tilladelse eller godkendelse i henhold til §§ 16 a eller 16 b i husdyrbrugloven.

Afgørelsen om ikke-godkendelsespligt bortfalder, hvis den ikke er udnyttet senest 6 år efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 53, stk. 1.

¹² Se tilsvarende i Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 5. juli 2019 i sagsnr. 19/03992 og Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse af 10. november 2020 i sagsnr. 20/05974.